

MOGELIJKHEDEN EN ALTERNATIEVEN VOOR HEFFINGEN MET BETREKKING TOT DE ZAAANSE SCHANS

Hieronder treft u een overzicht aan van heffingen die specifiek voor een bepaald gebied (De Zaanse Schans) kunnen worden ingevoerd. De overige heffingen, die gemeentebreed gelden en/of die opbrengstbestemmingen betreffen, worden niet behandeld.

I. Mogelijkheden belastingwetgeving

1. Vermakelijkhedenretributie (huidige situatie zonder 'duinkaart' model)

Belastingplicht:

Degenen die bedrijfsmatig betaalde vermakelijkheden aanbieden.

Deze kunnen het tarief doorberekenen in het toegangstarief of ernaast in rekening brengen.

Voordelen:

- Er komt geld binnen vanuit de toeristische branche, zodat de inwoners van Zaanstad minder lastendruk hebben.
- De investeringen uit het verleden die nu nog drukken op de begroting, kunnen worden meegenomen in het kostenverhaal.
- Met een relatief kleine heffing per bezoeker kan een hoge opbrengst worden gerealiseerd.

Nadelen:

- De bezoekers die niet betalen voor een vermakelijkheid, betalen niet mee.
- De lasten worden niet verdeeld over de horeca en de detailhandel.
- Eigenaren betalen niet mee.

Voorgestelde maatstaf in de verordening:

Het aantal bezoekers aan een betaalde vermakelijkheid.

Voordeel:

- Er is een relatie met het aantal bezoekers, hetgeen de kosten bij de gemeente veroorzaakt.
- Relatief eenvoudige maatstaf, iedere vermakelijkheid registreert zijn bezoekers.

Nadeel:

- Door het criterium van betaling worden de bezoekers aan gratis vermakelijkheden uitgesloten van heffing.

Alternatieve heffingsmaatstaven:

- Omzet
- Vloeroppervlak

Voordeel:

- Hier hoeft geen bezoekersaantal te worden bijgehouden.

Nadeel:

- Er kunnen niet méér belastingplichtigen in de heffing worden betrokken, omdat betaling voor de vermakelijkheid wel een harde eis is voor een objectieve en controleerbare heffing.
- Er is geheel geen relatie met het aantal bezoekers, hetgeen juist de kosten bij de gemeente veroorzaakt.
- Nadeel van de maatstaf 'omzet' is dat er allerlei concurrentiegevoelige informatie door stichtingen, verenigingen en commerciële bedrijven moet worden gedeeld met de gemeente.

- Nadeel van de maatstaf 'vloeroppervlak' is dat er een verdeling van lasten tot stand komt die niet met het voordeel van de bezoekers te maken heeft. Met de maatstaf 'omzet' is dat nog wel aanwezig.

2. Baatbelasting

Belastingplicht:

Eigenaren van onroerende zaken in een gebied dat is gebaat door de aanleg van nieuwe voorzieningen of verbetering van bestaande voorzieningen.

Opbrengst dient ter dekking van de investeringen, meestal ca. 20 of 30 jaar.

Voordelen:

- Eigenaren van percelen betalen.
- De percelen die gebaat zijn door een nieuwe investering betalen mee aan de heffing.

Nadelen:

- Alleen nieuwe investeringen (nieuwe voorzieningen of verbetering van bestaande voorzieningen) kunnen worden meegenomen in het kostenverhaal. Geen activiteiten (handhaving, toezicht enz.).
- Gebruikers betalen niet mee.
- Heffing kan niet worden verhoogd in de loop van de jaren.
- Zeer ingewikkelde heffing, veel formele procedures, afbakening gebaat gebied is lastig, kostenverhaal bij verbeteringen is matig
- Groot afbreukrisico

Toepassing Zaanse Schans:

Gedacht kan worden aan verlegging van het fietspad of de aanleg van een parkeergarage/terrein.

Het verleggen van het fietspad zal mogelijk gezien worden als een wijziging van het bestaande fietspad, en daardoor moeilijk te verhalen. Het zal moeten voldoen aan het criterium verbetering. En als het daaraan voldoet, zal de baatbelasting alleen de verbeteringskosten kunnen verhalen.

Afbreukrisico is groot.

Bij de aanleg van een parkeergarage/terrein zijn er enige mogelijkheden. Het is een nieuwe investering en gekeken zal moeten worden welke panden in de omgeving hierdoor zijn gebaat. Dat kunnen echter ook andere panden zijn dan op de Zaanse Schans. De eigenaren van die panden zullen bijdragen aan de nieuwe investering.

De baatbelasting kan de gemakkelijkenretributie niet vervangen. Het kan hoogstens hierop een aanvulling zijn bij de aanleg van een parkeervoorziening, er zijn echter nadelen.

3. BIZ-bijdrage (bedrijveninvesteringszones)

Belastingplicht:

Gebruikers en/of eigenaren van percelen die zijn gelegen waar men gezamenlijk activiteiten en investeringen met een mede publiek belang in de publieke ruimte wil bekostigen.

De heffing kan pas worden ingevoerd als er een meerderheid van de bijdrageplichtigen vóór heeft gestemd. De opbrengst moet via een gemeentelijke subsidie worden teruggegeven aan de BIZ-zone.

Voordelen:

- Eigenaren én gebruikers van alle niet-woningen (horeca, detailhandel en erfgoedpartijen) betalen voor de activiteiten en investeringen.
- De bijdrageplichtigen bepalen grotendeels gezamenlijk waar het geld aan wordt besteed.

Nadelen:

- De bestedingsdoelen zijn vooraf bepaald (leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en/of economisch belang), en moeten liggen in de publieke ruimte van de Zaanse Schans.

- Investerings en activiteiten moeten mede in het publieke belang zijn gedaan, *niet* in het belang van de betrokken partijen.
- Met de beperkte reikwijdte en de beperkt toerekenbare gemeentelijke kosten op het publieke terrein van de Zaanse Schans, zal de opbrengst voor de gemeente niet hoog zijn.
- Is niet gerelateerd aan het aantal bezoekers, die juist de kosten bij de gemeente veroorzaken.
- Het is vaak lastig om voldoende draagvlak voor de heffing te verkrijgen.

Toepassing Zaanse Schans:

Door de combinatie van de criteria bestedingsdoelen en mede-publiek belang, zullen zeer weinig kosten van de gemeente onder deze heffing kunnen vallen. Investerings en activiteiten van de gemeente zijn immers meestal niet in het gebied zelf, maar juist er om heen ten behoeve van het gebied. De gemeente kan wel enige opbrengst uit deze heffing verkrijgen, als er bestedingen zijn aan te wijzen die onder de heffing vallen. Er kunnen nauwelijks gemeentelijke kosten mee worden verhaald.

4. Reclamebelasting

Belastingplicht:

Ondernemers die openbare aankondigingen (niet alleen reclame) hebben in het gebied. De openbare aankondigingen moeten vanaf de openbare weg zichtbaar zijn. Gelet op de openbaarheid van het gebied zal hieraan wel worden voldaan. De opbrengst van een heffing die is beperkt tot de Zaanse Schans, moet worden teruggebracht in het gebied.

Voordelen:

- Ook ondernemers van horeca en detailhandel betalen als ze een openbare aankondiging op de deur hebben.

Nadelen:

- Niet gerelateerd aan het aantal bezoekers, die juist de kosten bij de gemeente veroorzaken.
- Niet alle panden hebben een openbare aankondiging (maar wel meer dan je zou denken).
- De kosten moeten worden teruggebracht in het gebied. De gemeentelijke kosten zijn via de reclamebelasting maar beperkt verhaalbaar.
- In de aanwezigheid van de aankondigingen is eenvoudig wijziging aan te brengen, waardoor de opbrengst van de heffing kan afnemen.

Toepassing Zaanse Schans:

De reclamebelasting kan de vermoedelijkhedenretributie niet vervangen.

5. Precariobelasting

Belastingplicht:

Ondernemers die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond hebben. De opbrengst moet bij een heffing die is beperkt tot de Zaanse Schans, worden teruggebracht in het gebied.

Toepassing Zaanse Schans:

De precariobelasting kan niet geheven worden op de Zaanse Schans omdat er geen gemeentegrond is die voor de openbare dienst bestemd is.

6. Parkeerbelasting

Belastingplicht:

Parkeerders op de huidige parkeerplaats van de Zaanse Schans.

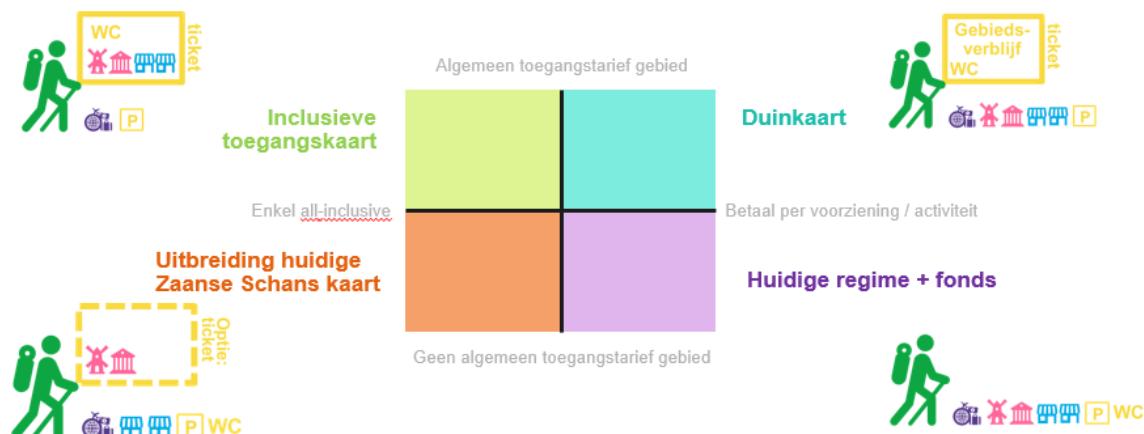
Voordelen:

- Men is gewend aan parkeergeld betalen
- Bedrag kan (wellicht) worden verhoogd.

Nadelen:

- Alleen de parkeerders worden belast, niet de overige bezoekers
- Er is toestemming nodig van de grondeigenaar (de Stichting)
- Grond moet worden beheerd door de gemeente en moet tot openbaar gebied worden verklaard
- Door hogere parkeerbedragen kan nog meer parkeerdruk op de omgeving ontstaan.

II. Alternatieven; een toegangskaat Zaanse Schans

Naast eerder genoemde mogelijkheden voor belastingheffing, zijn er alternatieven.

In bovenvermeld schema staan voorbeelden voor de invoering van een toegangskaat. Voor een toegangskaat is gezamenlijk draagvlak op de Zaanse Schans belangrijk.

Boven de streep staan twee voorbeelden waarbij een toegangstarief kan worden geheven voor betreding van het gebied. Hierbij is het mogelijk invloed uit te oefenen op de bezoekersstromen door bijvoorbeeld prijssturing of invoering van tijdvakken.

Voor het invoeren van deze toegangskarten dient het gebied aan de openbaarheid te worden onttrokken.

Meerdere variaties zijn denkbaar.